

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ **45** (November, 2024)

with the proceedings of the:

III Correspondence International
Scientific and Practical Conference

**OPEN SCIENCE NOWADAYS:
MAIN MISSION, TRENDS
AND INSTRUMENTS, PATH
AND ITS DEVELOPMENT**

held on November 1st, 2024 by

NGO European Scientific Platform
(Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporative
Management (Vienna, Austria)

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ГРААЛЬ НАУКИ

№ **45** (листопад, 2024)

за матеріалами:

III Міжнародної науково-
практичної конференції

**ВІДКРИТА НАУКА СУЧАСНОСТІ:
ГОЛОВНА МІСІЯ, НАПРЯМИ
ТА ІНСТРУМЕНТИ, ШЛЯХ І
ЇЇ РОЗВИТОК**

що проводилася 01.11.2024

ГО «Європейська наукова
платформа» (Вінниця, Україна)

ТОВ «International Centre Corporative
Management» (Відень, Австрія)

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, усіх, хто прагне отримати ґрунтовні знання теоретичного і прикладного характеру.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Наукової установи «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці». Протокол № 60 від 31.10.2024.

Головний редактор: Танасійчук Альона Миколаївна, д-р. екон. наук, доцент (Україна)
Заступник головного редактора: Ємельянов Олександр Юрійович, д-р. екон. наук, професор (Україна)
Голова оргкомітету конференції: Голденблат Марія (Україна)
Заступник голови оргкомітету конференції: Рейчел Апаро (Австрійська Республіка)
Відповідальний секретар: Рабей Настасія Романівна (Україна)

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Квасницька Раїса Степанівна - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Jakhongir Shaturaev** - канд. екон. наук, доцент (Республіка Узбекистан); **Бойко Світлана Василівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Заднепровська Ганна Ігорівна** - канд. екон. наук (Україна); **Занора Володимир Олександрович** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Маркович Ірина Богданівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Яковенко Роман Валерійович** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Поливана Людмила Анатоліївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Гевчук Анна Вікторівна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Маслій Олександра Анатоліївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Євтушенко Наталія Миколаївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Москвічова Олена Сергіївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Ясишена Валентина Валеріївна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Михайлишин Лілія Іванівна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Гавриленко Наталія Вікторівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Гіулі Гігуашвілі** - д-р. екон. наук, професор (Грузія).

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ:

Онкієнко Сергій Володимирович - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Marko Timchev** - д-р. екон. наук, доцент (Республіка Болгарія); **Khatuna Tabagari** - д-р. екон. наук, професор (Сакартвело); **Грень Лариса Миколаївна** - д-р. наук з держ. управління, професор (Україна); **Михаліцька Наталія Ярославівна** - канд. наук з держ. управління, доцент (Україна); **Ткаченко Павло Ігорович** - аспірант (Україна); **Купріянова Дарина Сергіївна** - практикуючий юрист (Польща); **Губаль Галина Миколаївна** - канд. фіз.-мат. наук, доцент (Україна); **Козуб Галина Олександрівна** - канд. техн. наук, доцент (Україна); **Козьма Антон Антонович** - канд. хім. наук (Україна); **Морозова Тетяна Василівна** - канд. біол. наук, доцент (Україна); **Купріянова Лариса Сергіївна** - канд. мед. наук, доцент (Україна); **Лисенко Дмитро Андрійович** - канд. мед. наук, доцент (Україна); **Цубанова Наталя Анатоліївна** - д-р. фарм. наук., професор (Україна); **Олійник Світлана Валентинівна** - канд. фарм. наук, доцент (Україна); **Полєжаєв Юрій Григорович** - канд. наук із соц. ком., доцент (Україна); **Mikhabbat Khakimova** - д-р. пед. наук, професор (Республіка Узбекистан); **Куліченко Алла Костянтинівна** - д-р. пед. наук, доцент (Україна); **Фурман Тарас Юрійович** - канд. пед. наук, доцент (Україна); **Бажан Станіслав Миколайович** - д-р. філософії (Україна); **Ямполь Юрій Віталійович** - аспірант (Україна); **Антипова Жанна Ігорівна** - старший викладач (Україна); **Яцик Мар'яна Романівна** - канд. пед. наук, доцент (Україна); **Корбозерова Ніна Миколаївна** - д-р. філол. наук, професор (Україна); **Ковальська Наталя Аркадіївна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Присяжнюк Оксана Ярославівна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Мелех Галина Богданівна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Корнус Анатолій Олександрович** - канд. геогр. наук, доцент (Україна); **Фомін Андрій Володимирович** - канд. іст. наук, доцент (Україна); **Гірна Наталія Мирославівна** - канд. іст. наук, доцент (Україна); **Устінова Ірина Ігорівна** - д-р. арх., професор (Україна); **Катерина Діденко** - канд. арх. (Україна); **Воскобойнікова Юлія Василівна** - д-р. мист. (Україна); **Крипчук Микола Володимирович** - канд. мист., доцент (Україна); **Лугова Тетяна Анатоліївна** - канд. мист., доцент (Україна)

Верстальник: Білоус Тетяна (Україна). **Дизайнер:** Казьміна Надія (Україна). **Коректор:** Дудник Григорій (Україна).

«Грааль науки» є офіційно зареєстрованим мультидисциплінарним науковим виданням з міжнародною сферою поширення, що підтримує політику відкритого доступу. **Ідентифікатор медіа R30-02704** (рішення № 430 від 22.02.2024 Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення).

Наказом МОН України № 582 від 24.04.2024 виданню «Грааль науки» присвоєно Категорію Б фахових видань України з питань економіки (051 «Економіка»).

«Грааль науки» індексується в міжнародних реферативних та наукометричних базах даних:

Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика України» (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України); Національний репозитарій академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite; Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

Конференція зареєстрована УкрІНТЕІ (Посвідчення № 370 від 12.06.2024) та сертифікована Euro Science Certification Group (Сертифікат № 22686 від 27.09.2024).

За точність викладених фактів та коректність цитування відповідальність несе автор.

DOI 10.36074/grail-of-science.01.11.2024

GRAIL OF SCIENCE : inter. scientific journal. – Vinnytsia : NGO «European Scientific Platform»; SI «Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation», 2024. – No 45. – 702 p.

The publication is intended for scientists, teachers, graduate students, students, all those who seek to obtain thorough knowledge of a theoretical and applied nature.

Recommended for publication by the Academic Council of the Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation. Protocol № 60 from October 31, 2024.

Editor-in-chief: Alona Tanasiichuk, D.Sc. in Economics, Associate professor (Ukraine)
Deputy editor-in-chief: Olexandr Yemelyanov, D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine)
Chairman of the Organizing Committee: Miriam Goldenblat (Ukraine)
Deputy Chairman of the Organizing Committee: Rachael Aparo (Austria)
Responsible secretary: Nastasiia Rabei (Ukraine)

EDITORIAL BOARD:

Raisa Kvasnytska - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Jakhongir Shaturaev** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Republic of Uzbekistan); **Svitlana Boiko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Hanna Zadnieprovsk** - Ph.D. in Economics (Ukraine); **Volodymyr Zanora** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Iryna Markovych** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Roman Yakovenko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Liudmyla Polyvana** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Anna Hevchuk** - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Oleksandra Maslii** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Nataliia Yevtushenko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Olena Moskvichova** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Valentyna Yasyshena** - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Liliia Mykhailyshyn** - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Nataliia Havrylenko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Giuli Giguashvili** - D.Sc. in Economics, Professor (Georgia).

EDITORIAL CONSULTANTS:

Serhii Onikiienko - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Khatuna Tabagari** - D.Sc. in Economics, Professor (Georgia); **Marko Timchev** - D.Sc. in Economics, Associate professor (Republic of Bulgaria); **Larysa Hren** - D.Sc. in Public administration, Professor (Ukraine); **Nataliia Mykhalitska** - Ph.D. in Public administration, Associate professor (Ukraine); **Pavlo Tkachenko** - Ph.D. student (Ukraine); **Daryna Kupriianova** - lawyer (Republic of Poland); **Halyna Hubal** - Ph.D. in Physics and Maths, Associate professor (Ukraine); **Halyna Kozub** - Ph.D. in Technical sciences, Associate professor (Ukraine); **Anton Kozma** - Ph.D. in Chemistry (Ukraine); **Tetiana Morozova** - Ph.D. in Biology, Associate professor (Ukraine); **Larysa Kupriianova** - Ph.D. in Medicine, Associate professor (Ukraine); **Dmytro Lysenko** - Ph.D. in Medicine, Associate professor (Ukraine); **Natalia Tsubanova** - D.Sc. in Pharmacy, Professor (Ukraine); **Svitlana Oliinyk** - Ph.D. in Pharmacy, Associate professor (Ukraine); **Yurii Polyezhayev** - Ph.D. in Social Communications, Associate professor (Ukraine); **Mukhabbat Khakimova** - D.Sc. in Pedagogy, Professor (Republic of Uzbekistan); **Alla Kulichenko** - D.Sc. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); **Taras Furman** - Ph.D. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); **Stanislav Bazhan** - Doctor of Philosophy (Ukraine); **Yurii Yampol** - Ph.D. student (Ukraine); **Zhanna Antypova** - Senior Lecturer (Ukraine); **Yatsyk Mariana** - Ph.D. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); **Nina Korbozerova** - D.Sc. in Philology, Professor (Ukraine); **Natalia Kovalska** - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); **Oksana Prysiazhniuk** - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); **Melekh Halyna** - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); **Anatolii Kornus** - Ph.D. in Geography, Associate professor (Ukraine); **Andrii Fomin** - Ph.D. in History, Associate professor (Ukraine); **Nataliia Hirna** - Ph.D. in History, Associate professor (Ukraine); **Iryna Ustinova** - D.Sc. in Architecture, Professor (Ukraine); **Kateryna Didenko** - Ph.D. in Architecture (Ukraine); **Yuliia Voskoboynikova** - D.Sc. in Arts (Ukraine); **Mykola Krypchuk** - Ph.D. in Arts, Associate professor (Ukraine); **Tetiana Luhova** - Ph.D. in Arts, Associate professor (Ukraine)

Responsible for e-layout: Tetiana Bilous (Ukraine). **Designer:** Nadiia Kazmina (Ukraine). **Proofreader:** Hryhorii Dudnyk (Ukraine).

The journal «Grail of Science» is an officially registered in Ukraine multidisciplinary and internationally disseminated scientific edition that supports the policy of open access for scientific publications. **Media identifier R30-02704** (decision № 430 dated 22.02.2024 of the National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting).

By order of the Ministry of Education and Culture of Ukraine № 582 of April 24, 2024, the journal «Grail of Science» was assigned Category B of specialized publications of Ukraine on economics (051 «Economics»).

The journal «Grail of Science» is indexed in international reference and scientometric databases:

Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика України» (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України); Національний репозитарій академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite; Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

The conference is approved by UKRISTEI (Certificate № 370 dated June 12th, 2024) and certified by Euro Science Certification Group (Certificate № 22686 dated September 27th, 2024).

The author is responsible for the accuracy of the facts presented and the correctness of citations.

© Authors of articles, 2024
© NGO «European Scientific Platform», 2024
© SI «Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation», 2024
© LLC «International Centre Corporative Management», 2024

METHODOLOGICAL FEATURES OF FORMING PEDAL-DAMPING SKILLS FOR PLAYING THE VIBRAPHONE Ralo G.O.	506
THE IMPACT OF INFORMATION TECHNOLOGIES ON SCIENCE, EDUCATION, ENGINEERING, AND FOREIGN LANGUAGE LEARNING Karmazina K.V.	510
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ МУЗИЧНИХ ЖАНРІВ НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН ШКОЛЯРІВ Середюк І.М., Бардашевська Я.М.	514
ВЗАЄМОДІЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Малишева А.А.	520
ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ЯК ФАКТОРА УСПІШНОЇ САМООСВІТИ ПЕДАГОГІВ В ПРОЦЕСІ АТЕСТАЦІЇ Коваленко О.В., Кобилинська О.В.	526
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ЦИФРОВОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ Корольов В.В.	537
ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В ЗАКЛАДІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Сірант Н.П., Кравчишин А.Р., Мельник Т.І.	544
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ Артюшенко В.І.	549
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ОСВІТЬОМУ ПРОСТОРІ Полтавченко Т.М., Манейло О.Ю., Рогожина І.І.	559
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ЛІПЛЕННЯ З ПРИРОДНОГО МАТЕРІАЛУ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ Літченко О.Д., Блощицька О.В.	566
ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ	
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ ЗВО Павлова В.В., Булаєнко К.В.	572
ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЧЕРЕЗ ОБРАЗОТВОРЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ Шевченко Н.О.	575

DOI 10.36074/grail-of-science.01.11.2024.071

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ЯК ФАКТОРА УСПІШНОЇ САМООСВІТИ ПЕДАГОГІВ В ПРОЦЕСІ АТЕСТАЦІЇ

Коваленко Олена Володимирівна

канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Україна

Кобилинська Олександра Валеріївна

магістрантка кафедри дошкільної освіти
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Україна

Анотація. У статті представлено результати емпіричного дослідження методичного супроводу як фактора успішної самоосвіти педагогів у процесі атестації. На основі проведеного дослідження серед педагогів закладів дошкільної освіти визначено основні проблеми та бар'єри, з якими стикаються педагоги у процесі підвищення професійної кваліфікації. Досліджено вплив різних форм методичного супроводу, таких як майстер-класи, семінари, конференції та індивідуальні консультації на підвищення мотивації до самоосвіти та рівень задоволеності педагогічною діяльністю. Виявлено, що системний та комплексний методичний супровід сприяє підвищенню професійної компетентності, покращенню якості освітніх послуг, а також зростанню професійної мотивації педагогів. Обґрунтовано необхідність розробки диференційованих програм методичного супроводу з урахуванням індивідуальних потреб педагогів та специфіки закладів освіти. Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розробки рекомендацій щодо методичної підтримки та створення умов для ефективної самоосвіти педагогів у межах процесу атестації.

Ключові слова: методичний супровід; самоосвіта педагогів; процес атестації; професійна компетентність; мотивація; підвищення кваліфікації.

Постановка проблеми. Сучасні реформи та тенденції у сфері освіти в Україні, зокрема у контексті модернізації та підвищення якості освітнього процесу, актуалізують проблему розвитку професійної компетентності педагогів. Одним із ключових компонентів цього процесу є самоосвіта педагогів, що є необхідною умовою для їхньої атестації та подальшого кар'єрного зростання. Однак, ефективність самоосвіти педагогів значною мірою залежить від якості методичного супроводу, який надається закладами освіти.

Підвищення якості освіти значною мірою залежить від високого рівня професійної компетентності педагога. Цей рівень, у свою чергу, визначається ефективністю організації методичного супроводу членів колективу дошкільного закладу. Методична робота сьогодні має бути гнучкою, спрямованою на стимулювання творчості й ініціативи педагогів, а також на покращення якості освітніх послуг. Для досягнення цих цілей необхідно впроваджувати новий зміст, а також інноваційні форми та методи роботи з педагогічним колективом [1].

Сучасне суспільство вимагає особистостей, які мають гнучке мислення, здатні швидко адаптуватися до динамічних змін, висувати та втілювати нестандартні ідеї, а також бути готовими до постійних змін. Ці завдання стають особливо важливими в контексті оновлення стандартів дошкільної освіти [1].

Аналіз досліджень та публікацій. У контексті вивчення методичного супроводу як фактора успішної самоосвіти педагогів під час атестації, варто звернути увагу на результати, отримані різними науковцями. Існуючі дослідження вказують на необхідність удосконалення підходів до методичного супроводу педагогів, що включає адаптацію змісту, форм і методів роботи, з метою підвищення професійної компетентності та забезпечення якості освітнього процесу.

Перший напрямок досліджень стосується змісту та організації методичного супроводу в рамках методичної роботи освітніх закладів різних рівнів. Такі дослідники, як: І. Бех, Н. Василенко, М. Войцехівський, Н. Дудніченко, І. Жерносець, О. Зайченко, С. Муромець, С. Макаренко, І. Романюк, Л. Сисоєва, Т. Сорочан, Т. Сущенко та ін. приділяють увагу формуванню системи підтримки педагогів, яка спрямована на розвиток їх професійної майстерності. Зокрема, вони підкреслюють важливість постійного оновлення методичних підходів, що враховують індивідуальні потреби педагогів, рівень їх професійної підготовки та специфіку освітніх закладів.

Другий напрямок пов'язаний з дослідженням організації методичного супроводу освітньої діяльності на основі практичного досвіду в закладах освіти. Такі науковці, як: Г. Беленька, А. Богуш, Н. Гавриш, А. Гончаренко, Н. Дятленко, О. Коваленко, О. Корнєєва, О. Кочерга, К. Крутій, М. Машовець, Л. Меленець, О. Половіна, І. Романюк, Г. Смольникова та ін. розглядають ефективність впровадження новітніх методів і технологій у освітній процес, що сприяє підвищенню якості самоосвіти педагогів. Зокрема, вони вказують на значущість використання таких інтерактивних методів, як: тренінги, воркшопи та професійні майстер-класи, що сприяють активній участі педагогів у процесі самоосвіти та формуванню у них необхідних компетентностей.

Таким чином, результати аналізу останніх досліджень і публікацій вказують на те, що підвищення ефективності методичного супроводу є ключовим фактором розвитку професійної майстерності педагогів та їх успішної атестації. Подальші наукові дослідження в цій галузі можуть бути зосереджені на розробці нових форм методичного супроводу, що відповідають сучасним викликам у сфері освіти та впровадженню інноваційних підходів до самоосвіти педагогів [4].

На сьогодні існує значний обсяг досліджень та матеріалів, що стосується різних аспектів самоосвіти педагогів, включаючи методичні рекомендації,

посібники та інші практичні напрацювання, які спрямовані на підтримку педагогів у процесі підвищення їх кваліфікації. Однак, незважаючи на важливість цієї теми, залишається недостатньо вивченою проблема методичного супроводу педагогів як ключового чинника успішної самоосвіти саме в умовах атестації. Відсутні систематичні дослідження, які б ґрунтовно аналізували вплив такого супроводу на якість професійного розвитку та результати атестаційних процесів педагогічних працівників.

Враховуючи викладене, **метою** нашого дослідження є теоретичне обґрунтування та емпіричне вивчення методичного супроводу як фактора, що впливає на успішність самоосвіти педагогів у процесі їх атестації. У ході дослідження ми планували проаналізувати вплив різних форм методичного супроводу на рівень професійної компетентності педагогів та визначити основні проблеми, з якими вони стикаються у процесі їх самоосвіти.

Виклад основного матеріалу. За для реалізації висунутої мети нашого дослідження нами було використано ряд методів дослідження, які включали: спостереження за проведенням методичних заходів та процесами самоосвіти педагогів, аналіз активності та залученості педагогів у методичну роботу, індивідуальні бесіди з керівництвом ЗДО та педагогами експериментального закладу для визначення їх потреб у професійному розвитку, обговорення існуючих методів самоосвіти та їх ефективності, виявлення труднощів, з якими стикаються педагоги у процесі самоосвіти та атестації, розробка та проведення констатувального та контрольного анкетування педагогів для збору кількісних даних щодо їх ставлення до методичного супроводу, самоосвіти та атестації, аналіз результатів анкетування для виявлення загальних тенденцій та проблемних аспектів тощо.

Аналіз теоретичних аспектів методичного супроводу самоосвіти педагогів під час атестації дозволив нам розробити програму та план експерименту. Нами було визначено термінологію, умови, які сприяють самоосвіті та обґрунтовано необхідність комплексного підходу для практичного застосування цих концепцій. Педагогічний експеримент допоміг ефективно змінювати умови впливу та аналізувати результати, розширюючи наше розуміння процесів під час атестації.

Для досягнення поставленої мети нами застосовувались також наступні методи: педагогічний експеримент, спостереження, опитування, математична обробка даних, індивідуальні бесіди та аналіз змістового наповнення методичних кабінетів ЗДО.

Експериментальне дослідження проводилося упродовж 2024 року серед працівників закладу дошкільної освіти ясла-садок «Лелеченя» Димерської селищної ради Київської області (експериментальна група, 8 осіб) та працівників закладу дошкільної освіти ясла-садок «Зернятко» Димерської селищної ради Київської області (контрольна група, 14 осіб), у загальній кількості 22 особи. У експериментальній групі, складом 8 осіб, нами впроваджувались заходи з методичного супроводу самоосвіти педагогів в процесі атестації.

На основі опрацювання науково-педагогічної літератури нами розроблено власні опитувальники для педагогів, що дозволили оцінити рівень

їх методичного супроводу самоосвіти в процесі атестації. Розроблені анкети складаються з дванадцять питань і спрямовані на визначення того, які методи, прийоми та підходи є дієвими для освітян у методичному супроводі самоосвіти в процесі атестації. Кожне питання спроектоване з метою вивчення практичного досвіду педагогів у даній галузі методичного супроводу, їхнього рівня ознайомленості з сучасними підходами та можливостями, ресурсами для покращення їх педагогічної діяльності та набуття нового досвіду. Результати опитування є корисними для аналізу та подальшого розвитку програми методичної підтримки, спрямованої на стимулювання самоосвіти педагогів у процесі атестації.

Аналізуючи отримані дані в ході констатувального і контрольного опитування реципієнтів нам вдалося встановити, що після проведення нами серії методичних заходів для педагогів відповіді реципієнтів експериментальної групи під час констатувального та контрольного опитування суттєво змінилися.

На питання «Після відвідування серії методичних заходів, які методи самоосвіти та підвищення кваліфікації Ви вважаєте найбільш вдалим та ефективним?», результати показали зміни: відвідування майстер-класів колег обрали 37,5% учасників у контрольному опитуванні (замість 12,5% у констатувальному); освітні онлайн-платформи обрали 25% (було 50%); участь у конференціях підтримала 1 особа (12,5%), тоді як раніше цей варіант не обирали; самоосвіта з літературою зменшилась з 25% до 12,5%; відвідування очних курсів залишилося без змін – 12,5%. Графічно дані наведено на рис.1.

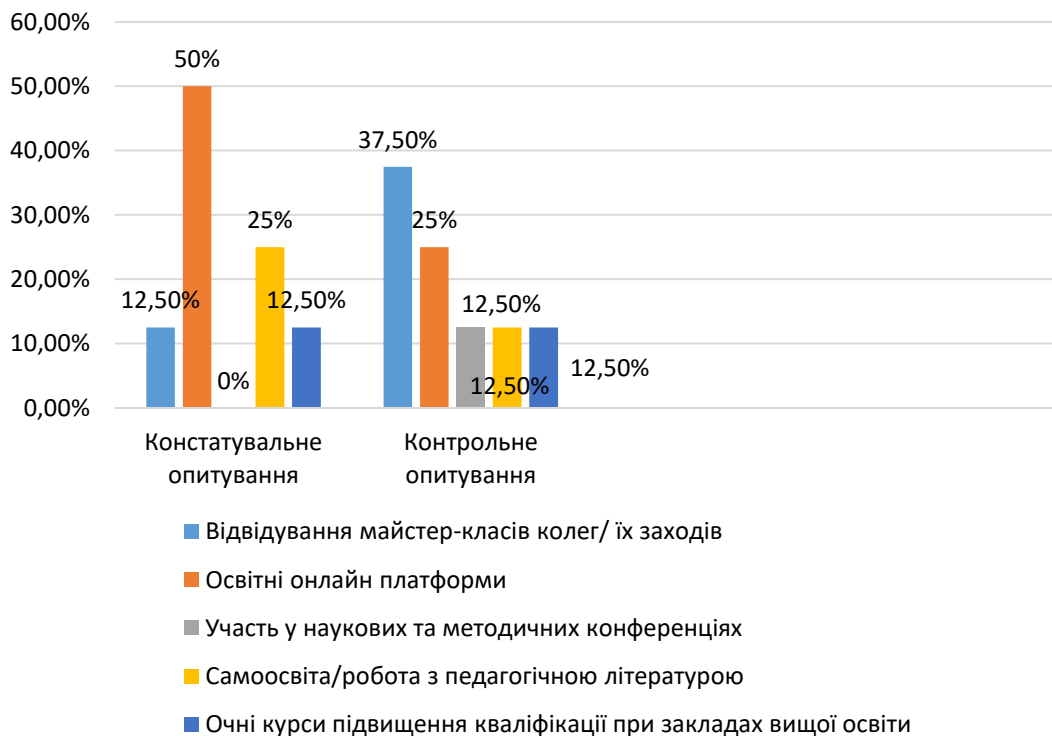

Рис. 1. Порівняння результатів констатувального та контрольного опитування реципієнтів експериментальної групи стосовно питання найбільш ефективних методів самоосвіти та підвищення кваліфікації

Варто зазначити зміни у відповідях реципієнтів на питання «Чи стали Ви приділяти більше часу у процесі самоосвіти читанню літератури з педагогіки, психології/методики освітянської діяльності?», а саме: варіант «періодично» обрали 37,5% під час констатувального опитування, а після проведеної роботи – 12,5%. Варіант «регулярно» зріс з 12,5% до 62,5%, тоді як перегляд відеозаписів та прослуховування онлайн книг зменшився з 50% до 25%. Графічно дані наведено на рис.2.

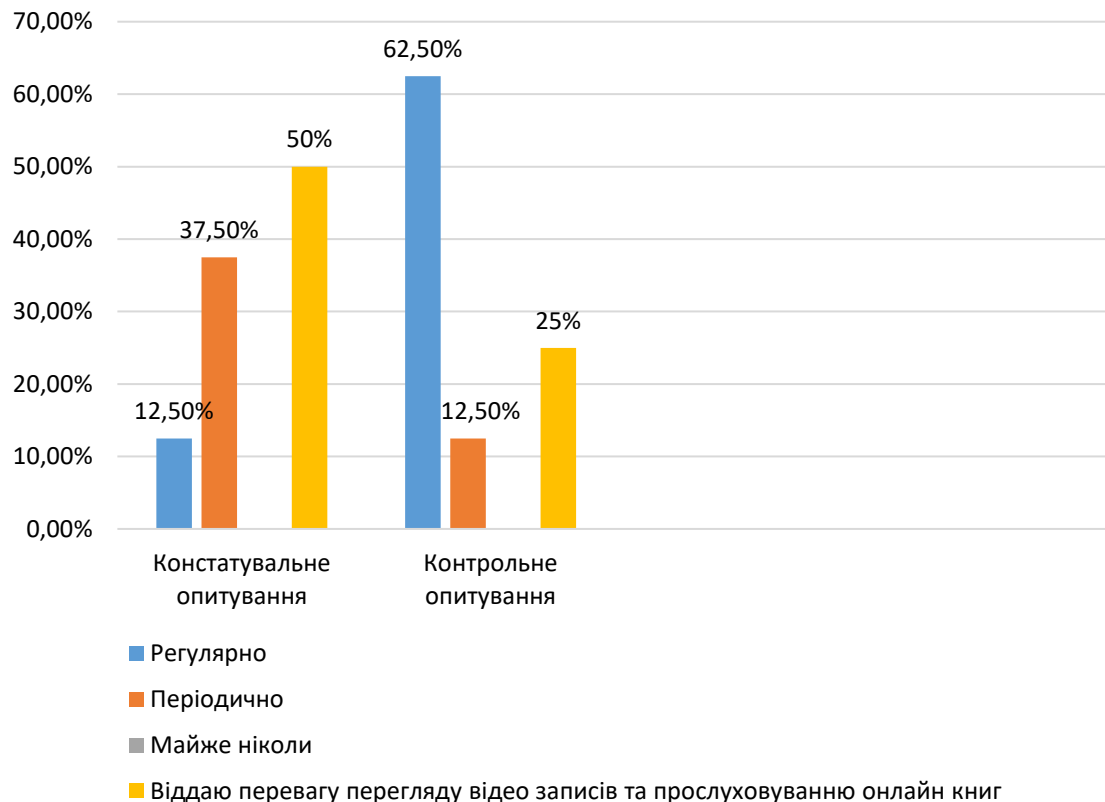

Рис. 2. Порівняння результатів констатувального та контрольного опитування реципієнтів експериментальної групи на питання «Чи стали Ви приділяти більше часу у процесі самоосвіти читанню літератури з педагогіки, психології/методики освітянської діяльності?»

Варто зазначити зміни у відповідях реципієнтів на питання «Чи стали Ви звертатися у практичній діяльності до досвіду Ваших колег?». Під час констатувального опитування варіант «для вдосконалення своєї роботи та навичок» обрали 50%, а під час контрольного – 37,5%. Відповідь «час від часу» залишилася без змін – 37,5%. Варіант «за нагальної потреби» обирали 12,5% в обох опитуваннях. Відповідь «ні, я впевнений у своїх методах» зросла з 0 до 12,5% у контрольному опитуванні. Графічно дані наведено на рис.3.

У питанні «До кого з колег Ви би звернулися за робочою порадою?» суттєвих змін між констатувальним і контрольним опитуваннями не відстежено: до досвідчених колег звернулося 25% під час констатувального опитування та 37,5% під час контрольного. До молодших колег зверталася 12,5% під час констатувального опитування, а під час контрольного цей показник знизився до 0 (рис.4).

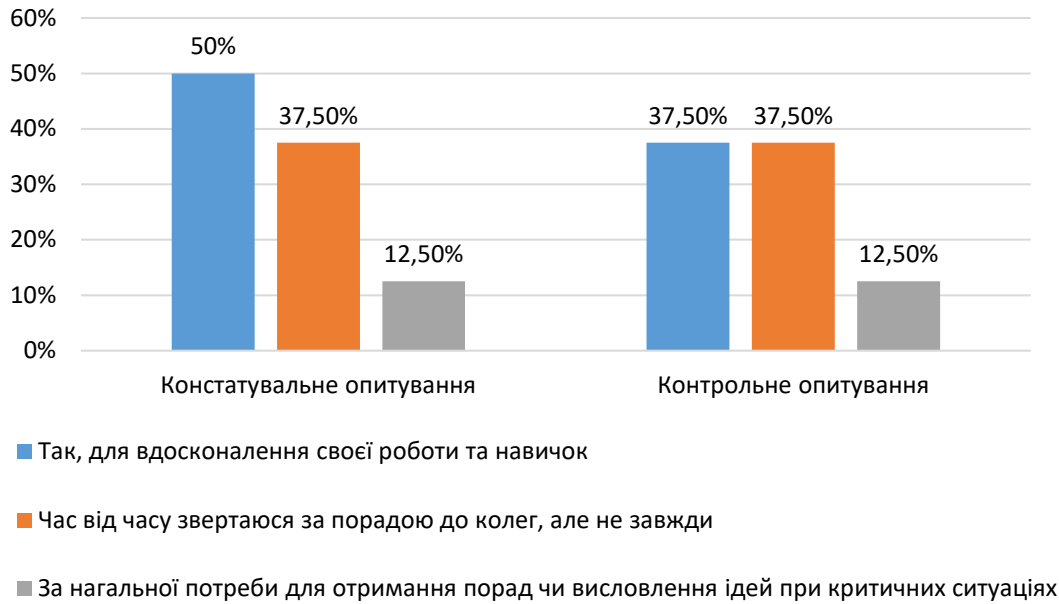

Рис. 3. Порівняння результатів констатувального та контрольного опитування реципієнтів експериментальної групи на питання «Чи стали Ви звертатися у практичній діяльності до досвіду Ваших колег?»

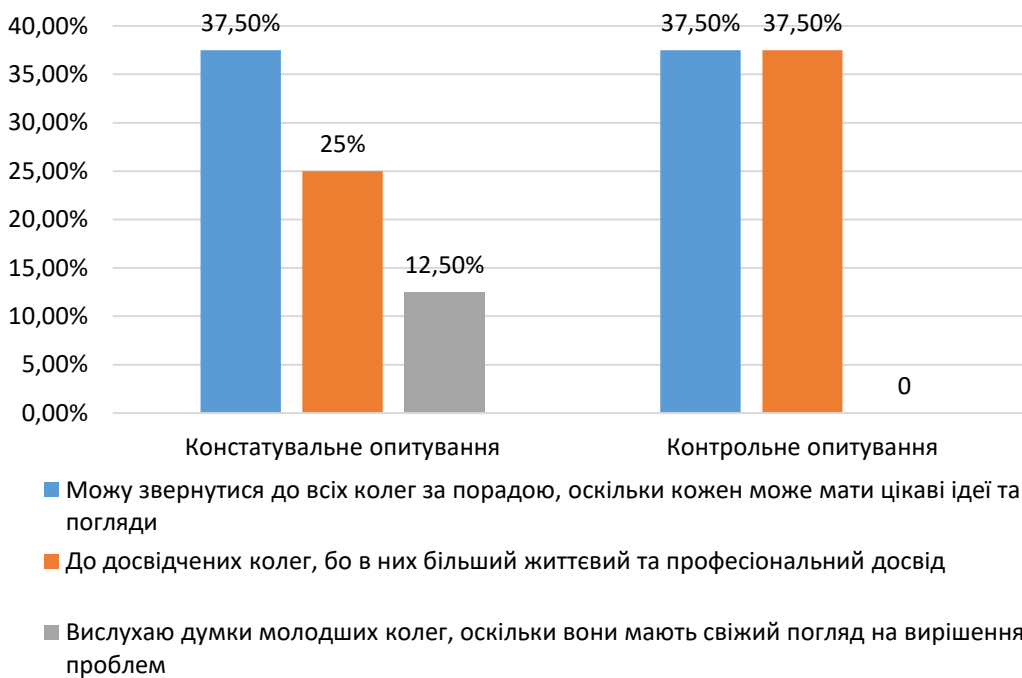

Рис. 4. Порівняння результатів констатувального та контрольного опитування реципієнтів експериментальної групи на питання «До кого з колег Ви би звернулися за робочою порадою?»

Також варто зауважити, що не відбулося значних змін в отриманих відповідях під час констатувального та контрольного опитування на питання «З яких питань Ви би звернулися до колег за допомогою». Відповідь «Якщо у мене виникають труднощі, щоб отримати конкретні поради» знизилася з 37,5% до

12,5%, тоді як «Щодо виховної роботи звертаюся до досвідчених колег» зросла з 12,5% до 37,5%. Відповіді «З питаннями щодо педагогічної майстерності» (50%) та «Не звертаюся за допомогою» (0%) залишилися без змін в обох опитуваннях (рис. 5).

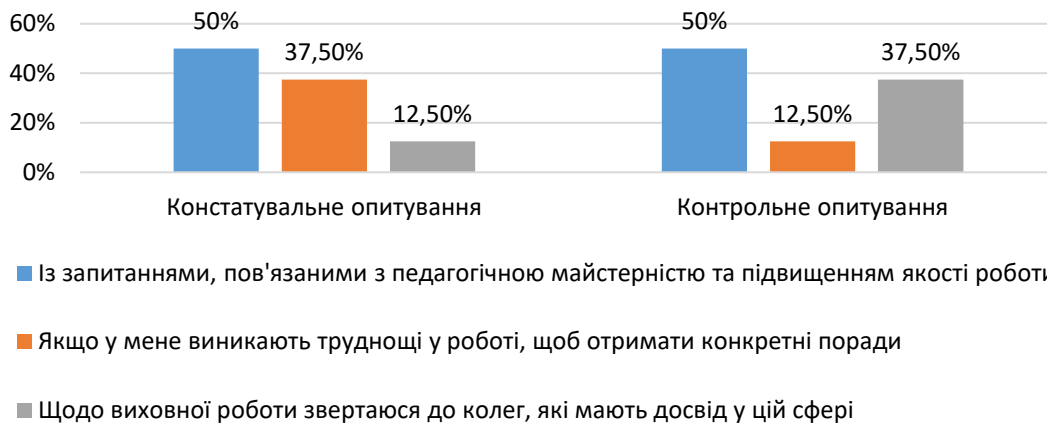

Рис. 5. Порівняння результатів констатувального та контрольного опитування реципієнтів експериментальної групи на питання «З яких питань Ви би звернулися до колег за допомогою»

Аналізуючи отримані дані в ході констатувального та контрольного опитування експериментальної групи нами було відмічено суттєві зміни у відповідях на питання «З якими проблемами самоосвіти у процесі відвідування тренінгів та семінарів Ви особисто стикались?». Під час констатувального опитування варіанти відповідей «Недостатньо зрозумілий матеріал», «Не розуміння де і як застосовувати методичні поради», «Складність роботи з інтернет-ресурсами», «Складнощі у виконанні специфічних вимог» не отримали голосів, але в контрольному опитуванні перші три варіанти отримали по 12,5%, а останній — 37,5%. Водночас, варіанти «Відсутність розуміння з боку адміністрації», «Складнощі з вибором джерел для самоосвіти», «Складнощі з об'єктивністю оцінювання», які раніше мали 25%, 12,5%, і 37,5%, не були обрані в контрольному опитуванні. Проблема браку часу для реалізації порад відзначили однаково — 25% у обох опитуваннях. Це свідчить про ефективність проведених заходів у вирішенні проблем самоосвіти педагогів (рис.6).

Варто зауважити, що під час констатувального опитування учасники експериментальної та контрольної групи на питання «На вашу думку, чому сприяло відвідування проведених заходів із самоосвіти?» зауважили наступне: під час констатувального опитування 2 особи (25%) обрали варіант «збільшення мотивації та бажання навчатись протягом життя», тоді як під час контрольного опитування цей показник знизився до 1 особи (12,5%). «Розвиток когнітивних властивостей» спочатку не обрав жоден респондент, але під час контрольного опитування цей варіант підтримали 3 особи (37,5%). Відповідь «Розуміння необхідності самоосвіти для покращення освітнього процесу» зменшилася з 2 осіб (25%) до 1 особи (12,5%). Варіант «прагнення дізнатися щось нове і внести різноманітність в освітній процес» знизився з 4 осіб (50%) до 3 осіб (37,5%). Графічно дані наведено на рис.7.

Рис. 6. Порівняння результатів констатувального та контрольного опитування реципієнтів експериментальної групи на питання «З якими проблемами самоосвіти у процесі відвідування тренінгів та семінарів Ви особисто стикались?»

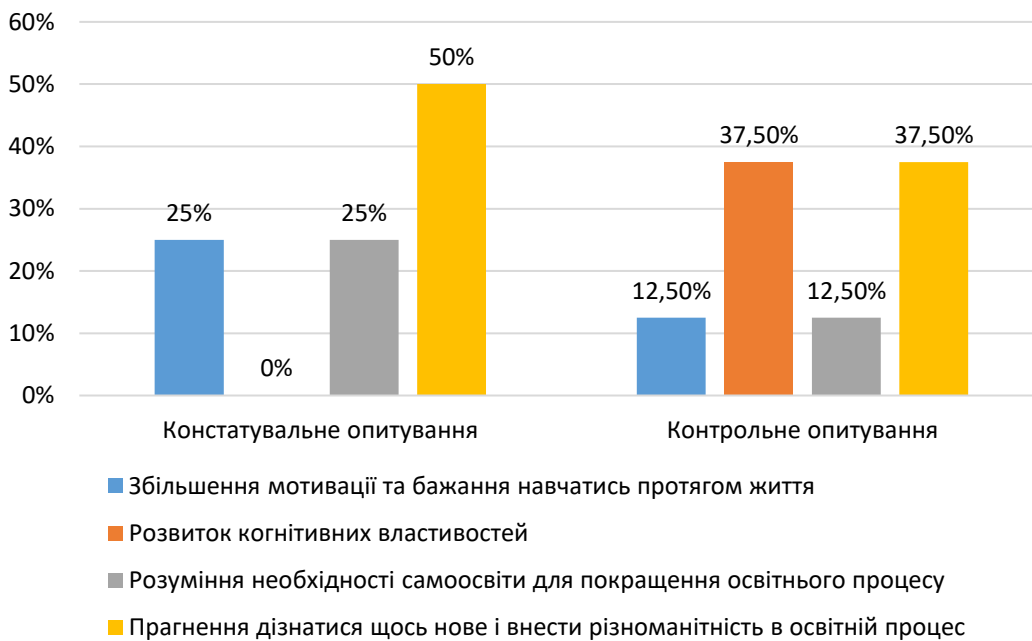

Рис. 7. Порівняння результатів констатувального та контрольного опитування реципієнтів експериментальної групи на питання «На вашу думку, чому сприяло відвідування проведених заходів із самоосвіти?»

На питання «Чи вдалося Вам підсилити свої слабкі риси у процесі самоосвіти?» під час констатувального опитування 3 особи (37,5%) вказали на

страх перед вивченням нових технологій для самоосвіти, під час контрольного опитування цей показник знизився до 2 осіб (25%). Показник щодо планування графіка самоосвіти залишився незмінним – 3 особи (37,5%). Рівень мотивації до самоосвіти зріс на 1 особу, до 2 осіб (25%) під час контрольного опитування, а зменшення відкладання запланованих заходів залишилось без змін – 1 особа (12,5%). Графічно дані наведено на рис.8.

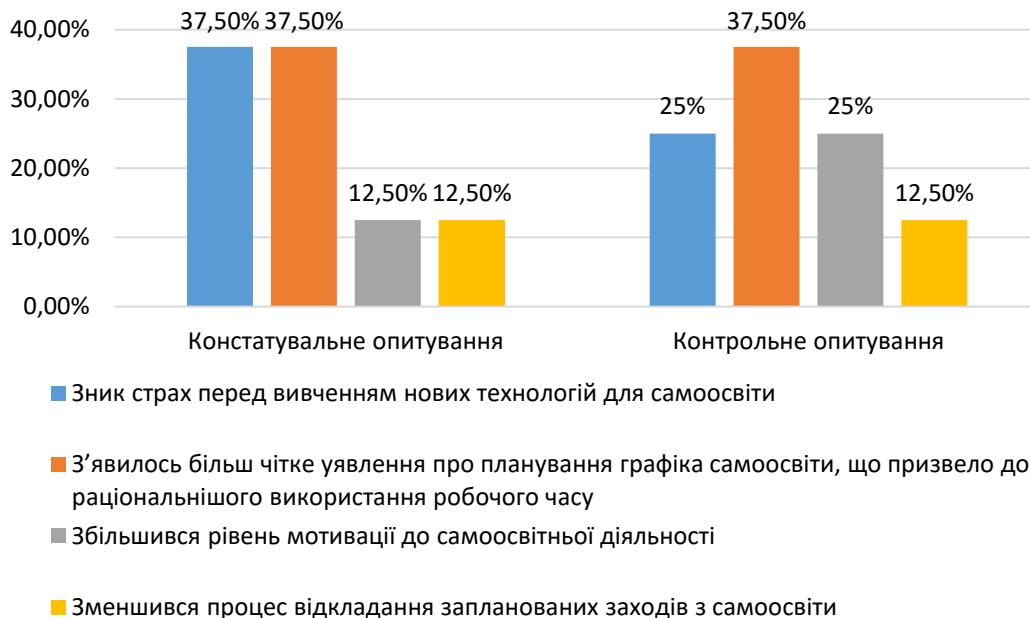

Рис. 8. Порівняння результатів констатувального та контрольного опитування реципієнтів експериментальної групи на питання «Чи вдалося Вам підсилити свої слабкі риси у процесі самоосвіти?»

На питання «Якими шляхами Ви плануєте у майбутньому поповнювати свої професійні знання?» відповіді реципієнтів змінилися наступним чином: планували поповнювати свої професійні знання через самоосвіту 3 особи (37,5%), а під час контрольного опитування цей показник зріс до 5 осіб (62,5%). Участь у методоб'єднаннях спочатку обрали 3 особи (37,5%), але знизився до 2 осіб (25%). Курси перепідготовки планували 2 особи (25%), але при контрольному опитуванні цей показник знизився до 1 особи (12,5%). Графічно дані наведено на рис.9.

На питання «Чи задоволені Ви своєю самоосвітньою діяльністю?» реципієнти експериментальної групи під час контрольного опитування зазначили, що: 5 осіб (62,5%) повністю задоволені, а 3 особи (37,5%) зазначили, що ні.

Після реалізації та впровадженні нами заходів з методичного супроводу самоосвіти педагогів в процесі атестації для експериментальної групи педагогів ЗДО нами було поставлено питання щодо можливих побажань покращення даного процесу, на що опитані реципієнти відповіли, що відсутні побажання у 3 осіб (37,5%), 2 особи (25%) зазначили, що їм не вистачає мотивації та підтримки у розмірі заробітної плати, 1 особа (12,5%) зауважила, що не вистачає

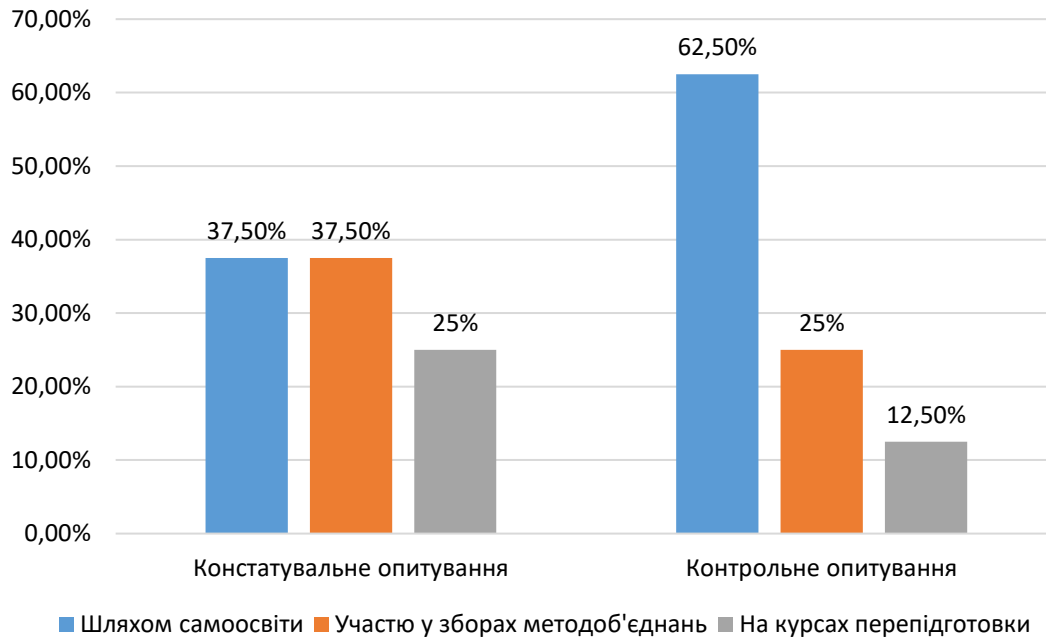

Рис. 9. Порівняння результатів констатувального та контрольного опитування реципієнтів експериментальної групи на питання «Якими шляхами Ви плануєте у майбутньому поповнювати свої професійні знання?»

мобільності у процесі атестації, 1 особа (12,5%) зазначає нестачу часу, 1 особа (12,5%) прагне дізнатись для себе щось нове.

Висновки і перспективи досліджень. Отже, після здійсненого нами ретельного аналізу отриманих відповідей реципієнтів експериментальної групи під час констатувального та контрольного опитування можемо зробити наступні висновки: впровадження методичного супроводу сприяло зміні пріоритетів у методах самоосвіти педагогів, зокрема збільшенню участі у майстер-класах та конференціях, що свідчить про зростання їхньої мотивації до професійного розвитку; зменшення популярності освітніх онлайн платформ вказує на пошук педагогами більш практичних способів підвищення кваліфікації; значне зростання регулярності самоосвітньої діяльності підтверджує ефективність впроваджених заходів; зміни у сприйнятті труднощів самоосвіти підкреслюють необхідність подальшого вирішення нових проблем, зокрема, пов'язаних з використанням цифрових ресурсів; відсутність значних змін у зверненнях до колег свідчить про потребу у вдосконаленні комунікаційних форм у колективі; основні бар'єри для самоосвіти, такі як брак часу і матеріальних стимулів, залишаються актуальними, що вимагає уваги з боку адміністрації; підвищення загальної задоволеності самоосвітньою діяльністю підтверджує успішність запроваджених заходів, однак існує потреба у подальшому вдосконаленні системи методичного супроводу.

Подальші наукові перспективи даного дослідження можуть полягати у розробці диференційованих програм методичного супроводу, що враховують індивідуальні потреби педагогів; тестуванні ефективності цих програм у різних освітніх закладах; дослідженні впливу різних форм навчання та самоосвіти на якість педагогічної діяльності для визначення найефективніших підходів; розробці спеціалізованих програм для підвищення цифрової грамотності

педагогів з метою покращення використання цифрових інструментів у самоосвіті; створенні системи зворотного зв'язку для регулярного моніторингу та коригування програм супроводу.

Ці висновки та перспективи відкривають нові горизонти для наукових досліджень у сфері підтримки професійного розвитку педагогів у системі дошкільної освіти.

Список використаних джерел:

- [1] Коваленко, О., Кирилова, І. (2020). Методичний супровід педагогів як засіб підвищення якості сенсорно-пізнавального розвитку дітей у ЗДО. *Молодий вчений*. 7 (83) <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/819/789> (дата звернення: 20.09.2024).
- [2] Крутій, К. Л. (2004). *Групові форми методичної роботи з педагогами в сучасному дошкільному навчальному закладі* (К. Л. Крутій, ред.) ЛІПС ЛТД.
- [3] Міністерство освіти і науки України (2023). Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників. № 805. <https://ezavuch.expertus.com.ua/10003997> (дата звернення 05.10.2024).
- [4] Міщенко, С. Г. (2016). Методичний супровід професійного зростання викладача. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Педагогіка і психологія*, Дніпро, 2, 238–243.

EMPIRICAL STUDY OF METHODOLOGICAL SUPPORT AS A FACTOR IN SUCCESSFUL TEACHER SELF-EDUCATION DURING THE CERTIFICATION PROCESS

Olena Kovalenko

Ph.D. Education, Docent of the chair of Faculty of Pedagogical Education
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Ukraine

Oleksandra Kobylinska

Master's student at the Department of Preschool Education
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Ukraine

Summary. *The article presents the results of an empirical study on methodological support as a factor in successful teacher self-education during the certification process. Based on the research conducted among preschool education teachers, the main problems and barriers faced by educators in the process of professional qualification improvement were identified. The study examined the impact of various forms of methodological support, such as master classes, seminars, conferences, and individual consultations, on increasing motivation for self-education and overall job satisfaction. It was found that systematic and comprehensive methodological support contributes to enhancing professional competence, improving the quality of educational services, and increasing professional motivation among teachers. The necessity of developing differentiated methodological support programs tailored to the individual needs of teachers and the specificities of educational institutions was substantiated. The research results can be used to improve the system of professional development for educators, develop recommendations for methodological support, and create conditions for effective self-education within the certification process.*

Keywords: *methodological support; teacher self-education; certification process; professional competence; motivation; professional development.*